

Ο ΦΑΡΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΟΜΙΛΟ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

ΧΡΟΝΟΣ Α΄

ΜΥΤΙΑΗΝΗ, 19 ΜΑΗ 1919

ΑΡΙΘΜ. 4

ΑΠ' ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΙΡΑ

8

ΠΥΡΓΟΣΤΕΦΑΝΕ βράχε, στήν έρμιά σου εκεί πάνω
τὸ γλυκύτατο, πλάνο
δειλινὸ δὲν ξεχάνω,

Τὴν ἀρχόντισσαν θρα, πῶς μιλοῦσε βουβή!
Πῶς τὰπέραντα ἐμπρός μου ὄψη ἀγγέλου πού σβεῖ!

Ἰλαρώτατο γύρω τὸ ἀπτικὸ δειλινό,
γλυκοχάραμα σάμπως, σάμπως γέλοιο ὀρθρινό.

Γύρω γύρω στὸ βράχο καὶ ἡ στεριά κι' ὁ γιαλὸς
ὄλα σὰν νὰ ξυπνοῦσαν, καρτερώντας τὸ φῶς,

Καρτερώντας τὸν ἥλιο κι' ἔλεες: — Τώρα θὰ βγῆ!
Κ' ἐκπ' πέθαινε ἡ δύση, γλυκανθοῦσε κι' ἡ ἀνγή,

Καρτεροῦσες τοῦ κράχτη πετεινοῦ λαλιά.
Σιαρῆθρα, σιὰ ὕψη! Πρωῖ! Τὸν ὕμνο πουλιά!

Χαρᾶς μῆνυμα ὁ κόσμος. Φώναξέ το. Μεθοῦσες.
Καὶ τὴ γλύκα τοῦ σύκου τοῦ δροσάιου ποθοῦσες.

Καὶ σὰν ὄνειρο ἡ πλάση πού ἡ ξυπνὸς ἡ κοιμᾶσαι,
ὄνειρο εἶναι, τὸ ξέρεις καὶ μ' αὐτὸ θέλεις νᾶσαι.

Ἄ! μὰ τί ὄνειρο, τί ὄρα στὸ πλευρό σου ἡ ζωὴ
μονοκόμματη καὶ ἴδια καὶ ἄλλη, βράδυ, πρωῖ!

Καὶ δὲν ξέρει, ὅταν πόθος βράχος πλάϊ σου κρατεῖ με,
στὸ βασιλεμ' ἂν γέρονω, στὸ ξημέρωμ' ἂν εἶμαι.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΙΩΝΙΑ

Ἦ Ἰωνία, γεννήτρα Ἀρχαία
Σὺ τῶν Προγόνων μας ἀφθαρτη Γῆ,
Σὲ ξαναβλέπω μ' ὄνειρα νέα
φωτοβολοῦσα σ' αἰθέρια Αὐγή.

Σμύρνη ὦ Δόξες, δικό Σου κτῆμα
Σκέψι καὶ Λόγος δική Σου ὠδή.
Χρυσὸ τῆς Μοίρας τὸ ἄκοπο νῆμα
γύρω σ' ἀνέμη μᾶς τραγουδεῖ:

«Πῶς ἡ ψυχὴ μας μὲ σὲ δεμένη
σὲ καρτεροῦσε νοσταλγικά,
τιμὴ νὰ κάνη στήν Εἶμαρμένη,
πού μᾶς ἐνώνει, γλυκά, γλυκά.

Ἦ Ἰωνία, τῶν Ὑμνων χώρα,
τόσων μας πόθων κουφή πηγὴ —
τὰ κράσπεδά Σου, σ' αὐτὴν τὴν ὥρα
γίνονται πάλι, δική μας Γῆ.

N. M.

Εἰς τὰ μεγάλα λύκεια τῆς Ὁξφόρδης καὶ Κέμπριτζ αἱ συνομιλῖαι καὶ ἕως εἰς ἓνα βαθμὸν, αἱ σκέψεις τῶν μαθητῶν εἶνε ἀθῶαι. Εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὰς διασκέδασεις τῶν Ἀγγλῶν καὶ Γερμανῶν φοιτητῶν, ἡ γυναῖκα κάπου κάπου μόνον ἀναφαίνεται καὶ τὸ ποτὸ ἔχει πολὺ μεγαλύτερα προτίμησι. Οἱ νέοι ἐπιδίδονται εἰς τὰ διάφορα γυμνάσια, τὸ τέννις, τὸ φουτ μπόλ, τὰς λεμβοδρομίας ἢ τὴν μονομαχίαν καὶ μόνον ἀργὰ στρέφουν τὸ νοῦ των εἰς τὴν γυναῖκα. Τότιε ἀκόμα ὁ κάτοικος τῶν βορείων χωρῶν δὲν ἀποβλέπει εἰς τὴν φυσικὴν καλλονήν, ἀλλ' εἰς τὰ ἠθικὰ προτερήματα. Ζῆτεϊ ἀπὸ τὸ

ἀντικείμενον τοῦ ἔρωτός του αἰσθήματα τρυφερότητος καὶ συμπαθείας, προσόντα πνευματικὰ καὶ ὄχι σωματικὰ θέλητρα ἢ λάγνους προκλήσεις. Ἡ καλλονὴ βέβαια δὲν τὸν ἀφίνει ἀδιάφορο. Τὴν θαυμάζει καὶ τὴν αἰσθάνεται βαθύτερα, ἀν ὄχι περισσότερο, ἀπὸ τὸν μεσημβρινό, ἀλλὰ δὲν τὴν θεωρεῖ παράγοντα ἀπαραίτητο τῆς εὐτυχίας του καὶ δὲν ἐξαρτᾶ ἀπ' αὐτὴ τὰς κλίσεις καὶ συμπαθείας του. Τὰ ἰδανικὰ του στρέφονται ἄλλοῦ, ὁ ἔρωτος του εἶνε πλέον πνευματικὸς, ἀσυγκρίτως ὀλιγώτερο δεμένος μὲ τὴν φυσικὴν λειτουργίαν.»

ΦΟΥΣΚΟΘΑΛΑΣΣΙΑ

Βαρεῖα, πυκνὰ σύννεφα σκεπάζουν τὸν νοτισμένον αἰθέρα καὶ ὀρμητικὸς Σιρόκος φέρνει σὰν παγωμένο χαλαζοβόλημα σταλαγματιαῖς βροχῆς...

Τὶ θλιμμένος κόσμος...τὶ ἄγρια θάλασσα!

Εἶσαι σὺ γλυκεῖα αἰτικὴ φύσις;...Δὲν ἠμπορῶ νὰ σὲ γνωρίσω!

Εἶσαι σὺ ἔρατεινὴ φαληρικὴ θάλασσα ποῦ εἶναι σμαράγδι τὸ κῦμά σου καὶ σοννέτο τὸ μουρμούρισμά σου;...

Ποῦ εἶγε τὰ κρινάκια τῶν ἄσπρων σου ἀφρῶν;...

Αἱ Νηρηίδες καὶ οἱ Τρίτωνες; μένουσι χωμένοι σήμερον εἰς τὰ βαθειὰ των σπήλαια.

* *

Μαβὶ ἀκάθαρτον χρῶμα ἀπλώνεται τώρα ὅπου ἔσμαράγδιζαν ἡμερὰ κύματο, μόλις κάποια πινελιὰ σκοτεινοῦ γαλανοῦ χάνεται εἰς τὰ βάθη τοῦ πελάγους καὶ μεγάλοι ὕγροὶ ὄγκοι καμπυλωτοὶ καὶ στριφογύριστοι σηκώνονται σὰν πελώρια κήτη νὰ ξεσπασοῦν ἀφροσφαναμένοι εἰς τὴν ἀκρογιαλιά!

Ἄγριεμένα, σκοτεινὰ, ἀδάμαστα, θρεμμένα ἀπὸ τὴν πλατεῖαν πνοὴν τοῦ Σιρόκου ξεσποῦν τὸ ἓνα κατόπιν τοῦ ἄλλου...

Καὶ ἐπάνω βρχει πάντοτε...βρέχει...βρέχει!...

Βαρεῖα, κωφα, ἀδάμαστα, φθάνουν μὲ τὴν ἄλογον δύναμιν τῶν μεγάλων στοιχείων, ξεμασχάλλουν τὴν προκυμοῖαν, ἀνασκάπτουν τὸν δρόμον, τινάζουν μακρὰ τοὺς ἀφρούς. Νομίζεις θέλουν νὰ πλημμυρίσουν, νὰ σκεπάσουν, νὰ ξεπλύνουν!

Εἴθε νὰ ἠμποροῦσαν νὰ ἐξέπλεναν...

* *

Εἶσαι σκοτεινὴ, εἶσαι θολή, εἶσαι βαρεῖα σὰν τὴν ψυχὴν ἐκείνων ποῦ δὲν ἔχουν ἐλπίδα!...

Βογγᾶ μέσα εἰς τὰ σπλάγγια σου ἡ φρικτὴ φωνὴ ποῦ σηκώνει μέσα εἰς τὴν ψυχὴν τὸ σκότος τοῦ παραλογισμοῦ καὶ ὀπλίζει τὸ χέρι τ.ῦ

ἀηλιτισμένου μὲ τὸ ὄπλον ποῦ ἀπολυρώνει!

Μόνον μία τέτοια βοή βέβαια θὰ εἴμπορῃ νὰ πνίξῃ τὸ τρομαγμένον ἔτσικτον...τὴν ἀνάμνησιν τῆς ζωῆς ποῦ εἶνε πάντοτε κπλή, τοῦ κόσμου ποῦ εἶνε πάντοτε ὠραῖος...

Σήμερα, τὰ ἐπαναστατημένα στοιχεῖα ἀνεβάζουν τὴν λάσπην τοῦ πυθμένου καὶ μὲ λύσσαν φτύνουν τὸν ἀφρὸν τῆς μανίας των κατὰ πρόσωπον τῆς Γῆς!

Φτύσε! ναί! φτύσε τὸν ἀφρὸν τῆς ἀπεχθείας σου εἰς τὴν φτειασιδωμένην ἐταίραν ὅπου ὁ ἄνθρωπος ἀπλώνει τὴν ἀνοησίαν, τὴν ματαιότητα, τὴν σκληρότητα, τὴν στενοκεφαλίαν του....

Νὰ τὴν ἐπλημμύριζες ὅπως ἄλλοτε, ὀκόμη μίαν φορά...Νὰ μᾶς ἔθαπτες ὅλους μὲ τὸ πλατὺ σου σάβανον διὰ νὰ ἐξαναγίνετο ὁ κόσμος σύμφωνα μὲ τὸ θεῖον ὄνειρον τοῦ Νίτσε καὶ νὰ ἐβγαζεν ἡ πλάσις ὅτι περιμένει ἡ αἰωνιότης ἀπὸ αὐτὴν...

Τίποτε!

Ὅπως τὰ λόγια τοῦ Ζαρατούστρα, ἡ τρικυμία ἔφυγε ἀπ' ἐκεῖ ποῦ ἐγεννήθη μὲ θυμωμένον βόγγημα. Ἡ θάλασσα ἠσύχασε πάλιν!

Μόνον ἡ ἀνασκαμμένη γῆ καὶ τὰ ξερριζωμένα φύκια μαρτυροῦν τώρα τὸ πέρασμά της.

Νὰ ἄφησαν ἄρα γε εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ κόσμου τίποτε τέτοια σημεῖα τὰ ρήματα τοῦ ὑπερόχου εὐαγγελιστοῦ;...

* *

Τῆς τρικυμίας ὅμως τὰ ἔχνη εἰς ὀλίγας ἡμέρας δὲν ἐφαίνοντο.

Ἐπέρασεν ἐπάνω των τὸ χέρι τοῦ ἀνθρώπου, ἡ λήθη καὶ ὁ καιρὸς!

Αὐτὴ θὰ εἶναι ἄρα γε καὶ τῶν λόγων τοῦ Ζαρατούστρα ἡ τύχη;...

Τίποτε δὲν θὰ σκοτώσῃ εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον τὸ κτήνος;...

Δὲν θὰ ἰδῇ ποτὲ τὸ φῶς ὁ Ὑπεράνθρωπος;...

Ἄγγελος Τανάγρας

Η ΦΙΛΙΑ

...«Τὴν ἐπιρροὴν δὲν ἔχει ἐπίσης καὶ ὁ συρμός. Ἄν ἀντιπροσωπεύη πάντα μερικὰς ἰδέας τῆς ἐποχῆς, πόσας ἄλλας νέας δὲν ἐπιβάλλει καὶ πόσας παλαιὰς προλήψεις δὲν ξεριζώνει. Διὰ τὸ νὰ μὴν ἔβγουμε ἀπὸ τὴν τωρινὴν ἐποχὴν, ποῖος ἤμπορεῖ νὰ ἀρνηθῆ, ὅτι ἡ σημερινὴ γυναικεῖα ἐνδυμασία δὲν εἶνε πιστὴ ἔκφρασι τοῦ φεμινισμοῦ; Ἀποσκορακίζει σιγὰ-σιγὰ τὴν σεμνότητα, ποῦ ἐθεωρεῖτο δίκαια ἢ ἀδίκαια, ἓνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερα γυναικεῖα στολίδια. Ἡ γυμνότης τῆς φέροι τὰ δυνατώτερα κτυπήματα εἰς τὴν αἰδὸν καὶ δίδει ἓνα θάρρος, εἰς τὸ ὁποῖο εὐκόλως συνηθίζει καὶ ἀρέσκειται ἡ γυναῖκα. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ ἄνδρας, ἀντικρούζοντας ἐλεύθερα, ὅ,τι πρὶν μὲ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἐκρύπτετο, συνειθίζει ν' ἀποβλέπῃ περισσότερο καὶ ἀποκλειστικώτερα εἰς τὴν φυσιολογικὴν λειτουργία. Ἀναντίρρητα ὁ σημερινὸς συρμός τείνει νὰ γυμνώσῃ τὸν ἔρωτα ἀπὸ τὰ ἰδανικά του.

Ἐνας ἀκόμη ἀπὸ τοὺς μεγάλους κοινωνικοὺς παράγοντας εἶνε καὶ ἡ κατὰ καιροὺς ἀντίληψις τῆς ὠραιότητος. Κάθε φυλὴ, κάθε λαὸς, καὶ ἐν μέρει κάθε ἄτομο ἔχουν καὶ ἰδιαιτέρως ἰδέα τῆς καλλονῆς. Ἡ Ἀφροδίτη τῶν Ὀττεντόνων δὲν ἔχει καμμιά ὁμοιότητα μὲ τῶν Ἑλλήνων καὶ τὸ πρότυπο τοῦ κάλλους τῶν Ρώσων δὲν εἶνε τὸ ἴδιον μὲ τῶν Γάλλων ἢ τῶν Ἰαπώνων. Ἀλλὰ καὶ κάθε ἐποχὴ ἔχει τὸ ἰδανικὸν της, τὸ ὁποῖον ἀλλάζει ἀνάλογα μὲ τὰς ἀντιλήψεις, ποῦ ἐπικρατοῦν καὶ τὰ νέα ἔθιμα ποῦ ἐπέρχονται. Ἡ ρομαντικὴ ποίησις ἐπέβαλε, δι' ἓνα ἀρκετὸ διάστημα, μίαν ὠραιότητα ἀσθενικὴν καὶ σχεδὸν ἐτοιμοθάνατην. Εὐμορφὴ ἐθεωρεῖτο ἐκεῖνη μόνον ποῦ ἦτο ἰσχνή, χλωμὴ καὶ κοκκαλιάρα, ἐκεῖνη ποῦ ἐφαίνετο ἀποκαμωμένη ἀπὸ τὴν ζωὴν ποῦ ἀμέριμνη καὶ ἡσυχὴ ἐπλησίαζε, μὲ βῆμα ἀδιάφορον, τὸ χεῖλος τοῦ τάφου. Τώρα μὲ τὴν ἐπικράτησιν τῶν φεμινιστικῶν ἰδεῶν ἡ ἀντίληψις τῆς ὠραιότητος ἠλλαξέ. Ἡ καλλονὴ σήμερον συνίσταται περισσότερο εἰς τὴν ἔκφρασι παρά εἰς τὰς γραμμάς. Ἡ ζωηρὰ καὶ κάπως αὐθάδης φυσιογνωμία, τὸ ναοικτὸν καὶ εἰλικρινὲς χαμόγελο, ἡ προκλητικὴ καὶ εὐγλωττὴ λάμψις τῶν ματιῶν, ἡ ἀνδρικῶς ἀφελὴς ἀλλὰ πάντα χαριτωμένη

στάσις, ἀρέσκουν πολὺ περισσότερο, ἀπὸ τὴν ἀδέκαστο κανονικότητα τῶν γραμμῶν. Μία γυναῖκα μὲ ὅλα τὰ κλασσικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ὠραιότητος, θαυμάζεται σήμερον ἀλλὰ δὲν ἀγαπᾶται. Οἱ περισσότεροι τὴν εὐρίσκουν ὠραία ἀλλὰ κρύα, καὶ ἡ φρεσὶς αὐτῆς, εἶνε πιστὴ εἰκόνα τῆς συγκρούσεως τῶν αἰσθημάτων μὲ τὰς ἰδέας μας.

Θαυμάζομε, διότι ἡ ἀνατροφή, ποῦ ἐλάβαμε μᾶς ἔμαθε νὰ θεωροῦμε ἰδεώδη αὐτὴ τὴν καλλονὴν, δὲν ἀγαποῦμε ὁμῶς διότι τὰ αἰσθηματὰ μας; δὲν εἶνε πλέον τὰ αὐτὰ Ἡ Ἀσπασία ποῦ ἐξετρέλανε ἀνθρώπους σὰ τὸν Περικλῆ καὶ τὸν Σωκράτη, δὲν θὰ εἶχε ἴσως σήμερον μεγάλη πέρασι καὶ ἀμφιβάλω ἂν ἡ ὠραία Ἑλένη θὰ ἤμποροῦσε νὰ γίνῃ ἀφορμὴ καὶ τῆς πλέον ἀνωδύνου μονομαχίας».

Εἰς ἄλλο μέρος τοῦ βιβλίου γράφει τὰ ἐξῆς ἀγνωστα διὰ τοὺς πολλοὺς :

«Εἰς τὰ χωρία τῆς Φιλανδίας ὑπάρχει ἓνα περίεργον ἔθιμον. Εἰς κάθε σπίτι εὐρίσκεται μία ἰδιαιτέρως αἰθουσα, ποῦ χρησιμεύει ὡς λουτρό. Ἀφοῦ τὴν θερμάνουν ὑπερβολικὰ, οἱ χωρικοὶ εἰσέρχονται μέσα εἰς αὐτὴν, ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἀνακατωμένοι, γυμνόνονται καὶ ὅταν ἰδρῶσουν καλά, ἀρχίζουν νὰ κτυπιοῦνται μὲ ράβδους ἀπὸ κλώνους ἰτιάς. Ἐπειτα διὰ νὰ φέρουν τὴν ἀντίδρασιν, τρέχουν ἐπάνω εἰς τὰ χόνια τῆς πλατείας τοῦ χωριοῦ, γυμνοὶ ὅπως ἦσαν, χωρὶς νὰ αἰσθάνονται τὴν ἐλαχίστην ἐντροπὴν, χωρὶς νὰ προσξενοῦν καμμία ἀγανάκτησιν καὶ, τὸ περιεργότερον, χωρὶς νὰ συμβαίῃ οὔτε τὸ ἐλάχιστον ἐπεισόδιον. Εἰς τὴν Νορβηγίαν ὑπάρχει ἓνα εἶδος Πανεπιστημίων διὰ τοὺς χωρικοὺς, ὅπου, νέοι καὶ νέαι ἀπὸ δέκα ἕως εἴκοσιν ἐτῶν, διδάσκονται τὰ στοιχεῖα τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, τῆς φιλολογίας καὶ τῆς Νορβηγικῆς ἱστορίας. Τὰ μαθήματα διαρκοῦν ἕξ μῆνας καὶ ἐπειδὴ ὁ πληθυσμὸς εἶνε ἀραιὸς καὶ αἱ συγκοινωνίαι δύσκολαι, τὰ πανεπιστήμια αὐτὰ εἶνε καὶ οἰκοτροφεία. Οἱ φοιτηταὶ καὶ αἱ φοιτήτριαι διαιτῶνται ἐκεῖ ἀπὸ κοινοῦ καὶ ζοῦν δίπλα δίπλα χωρὶς ποτὲ νὰ σημειωθῇ τὸ παραμικρὸν σκάνδαλον. Εἰς τὴν Ὀλλανδίαν, τὴν Ἀγγλίαν καὶ πρὸ πάντων τὴν βόρειον Ἀμερικὴν τὰ μικτὰ σχολεῖα, ὅπου συχνάζουν ἀγόρια καὶ κορίτσια, ἕως τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν, εἶνε συνθηθέστατα.

Ο ΦΑΡΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ
ΑΠΟ ΟΜΙΛΟ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Χρονιάτικη δρ. 10. Ἐξάμηνη δρ. 6

ΤΟ ΚΑΘΕ ΦΥΛΛΟ ΛΕΠΤΑ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ :

Περιοδικὸ «ΦΑΡΟΣ» Μυτιλήνη

Τὰ χειρόγραφα εἰς ἐπιστρέφονται

καὶ νὰ μᾶς κάνουν ὀβίδες καὶ τούρκικα μαγκάλια γυαλιστερά!!» Ἐφωνοῦσαν λυπητερά ἡ Καμπάνες τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τῆς Ἁγίας Βαρβάρας καὶ τῆς Παναγίας τῆς Φανερωμένης, καὶ ὁ ἀχὸς τους, ὁ δυνατός, ξύπνησαν τὸ Λάκη. Χωμένος στὰ σκεπάσματά του χασμουρήθηκε δύο τρεῖς φορές γύρισε ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά γιὰ νὰ μὴν ἔρχεται τὸ φῶς ἀπ' τὸ παράθυρο μὲς τὰ νυσταγμένα μάτια του, τᾶκλεισε, τὰ ξανάνοιξε δύο τρεῖς φορές ἔπειτα πετάχτηκε βιαστικά, ἔδωσε μιὰ, στὰ ζεσὰ σκεπάσματά του καὶ κάθησε διπλόποδα πᾶ στὸ κρεβάτι του. Θυμήθηκε πῶς εἶν' ἡ γιορτὴ τοῦ μεγάλου του ἀδελφοῦ καὶ χαμογέλασε ἀπ' τὴ χαρὰ του. Σήμερα θάρθουν νὰ μᾶς χαιρετίσουν εἶπε μὲ τὸ νοῦ του... Ἄχ νᾶρχετο κι' ἡ Ἀνδρονίκη πῦ τῆς μήνυσα νᾶρθῆ μετὴν Ἐρυφίλη!! Καὶ μὲ τὴ φαντασία του πάντα σὲ κείνη, χωρὶς καὶ νὰ δουλεύῃ ἄλλου ποιά τὸ μυαλό του, παρὰ σὲ κείνη μονάχα, κινήθηε κι' ἄρχισε νὰ ντύνεται. Κι' ὁ νοῦς του πάντι σὲ κείνη πήγαινε. Θυμῶταν σᾶν νᾶταν τὸ πρῶτο τῆς χαμόγελο ποῦ τούριξε τὴν περασμένη Κυριακὴ ἀπὸ τὸ παράθυρο τῆς, τὸ κόρτε του, τὸ γρομματακι ποῦ τῆς ἔριξε κρυφά, τὸ καρδιοχτύπι του ὡς ποῦ νὰ πάρῃ τὴν ἀπάντησιν, τὸ πρῶτο φιλή τῆς, τὰ λόγια τῆς, ἄχ αὐτὰ τὰ λόγια τῆς τὰ γλυκὰ καὶ . . . βρέθηκε ντυμένος, ἔτοιμος, χωρὶς κᾶν νὰ τὸ καταλάβῃ κι' αὐτός. Ὁ νοῦς του πάντα στὴν Ἐρυφίλη του γύριζε κι' ἡ φαντασία του ἔλλαθε ὄνειρα, ὄνειρα εὐτυχισμένα, ὁ εἰς α λαμπρά!!

* *

Ἦταν ἀπὸ καλὸ σπίτι τοῦ χωριοῦ ὁ Λάκης. Ὁ πατέρας του ἦτανε δημογερόντας κι' εἶχε ἐργοστάσια γιὰ τῆς ἑλῆδες ποῦ ἔθλιβαν κι' ἔβγαζαν τὸ λάδι. Καὶ κτηματάκι εἶχε ὁ γέρο: του πρῶ τοῦφερναν κάμποσα γρόα τὸ χρόνο! Παιδὶ ἀκόμα ὁ Λάκης, μόλις 17 χρονῶνε, μὰ ἄνδρας στὴ σκέψη, πάντοτε ταχτικός στὸ σχολεῖό του, ἐπιμελὴς μαθητῆς, ἄκουγε τὸ δάσκαλό του καὶ τοὺς γονιοὺς του ὅ,τι τοῦ ἔλεγαν.

— Δὲν θὰ πᾶς Λάκη, μέρα ποῦ εἶνε σήμερα στὴν Ἐκκλησιὰ νὰ λειτουργηθῆς; Τοῦ λέγει ἡ μάνα του.

Νὰ χαλάσῃ τὸ χατήρι τῆς μανούλας του ὁ Λάκης; Ποτέ. Τὴ φίλησε γλυκὰ στὸ μάγουλο— ἄχ τὸ τελευταῖο φιλή ποῦ τῆς ἔδωκε— βγήκε στὸ δρόμο καὶ ἰσάβηξε στὴ Παναγιὰ τῆς Φανερωμένης, ποῦ ἦταν κοντὰ, στὸν ἄλλο δρόμο τῆς

συνουκίας του. Σταυροκοπήθηκε μὲ εὐλάβεια φίλησε τὸ εἰκόνημα— ἄχ τὸ τελευταῖο φίλησε τῆς Παναγίας τοῦ χωριοῦ του— καὶ στάθηκε σὲ μιὰν ἄκρη, ἔτσι ἀποσβολωμένος ἀπ' τὴ θεία λειτουργία κι' ἀπ' τὴ μεγαλοπρέπεια ποῦ ἡ ἀνατολίτικη ἐκκλησιὰ μονάχα πειότερη ἀπ' ὅλες ἔχει... Ὁ νοῦς του εἶχεν ἔξυψωθῆ ὑψηλά. Ἐνόμιζε πῶς βρισκότανε σ' ὄνειρομένο παλάτι τοῦ Θεοῦ. Ἄκουγε τὰ γράμματα καὶ τὶς ψαλμωδιὰς, ἔκανε τὸ σταυρό του κι' ἐκύταζε τὸν παπᾶ ποῦ κείνη τὴν ὥρα πρὸς στὴν ἄγιαν τράπεζαν προσεγγότανε καὶ ἠτοιμάζετο νὰ βγάλῃ τὰ Ἁγία. Ποτέ ὁ Λάκης δὲν μπῆκε στὴν ἐκκλησιὰ μὲ πειότερη κατάνυξι, παρὰ σήμερα. Ὁ νοῦς του πάντα στὰ ψηλά πήγαινε. Φαντάζετο ἓνα Θεὸ μὲ τὰ λευκά του ἄσπρα γένεια μὲς τὰ σύννεφα, τὸ Χριστὸ δίπλα του καὶ τὴ Παναγιὰ ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, ὅλους τοὺς φαντάζετο μπροστά του μὲ μιὰ διαφορετικὴ ὑπόστασι, κι' ὁ νοῦς του τήγαινε σ' αὐτὶ ποῦ ὁ δάσκαλος τῶν ἱερῶν τῶν εἶχε πῆχτες.

Βέβαια ἔλεγε μέσα του ὁ ἄνθρωπος τὰ πάντα ἔρευνα τὰ πάντα ἐξετάζει, προσταθεῖ νὰ ἀνακαλύψῃ τὸ σκοτεινὸ, προχωρεῖ ὡς ἓνα πημῆτο, καὶ σταματᾶ. Δὲν μπορεῖ νὰ τὸ φθάσῃ πειὰ ὁ νοῦς του κι' ἰγωνίζεττε μὲ περιέργεια, μὰ τίποτα. Αὐτὸ τὸ ἄγνωστον πέραν τοῦ σημείου αὐτοῦ ἔλεγε μέσα του ὁ Λάκης, βέβαια δὲν μπορεῖ νὰ εἶνε παρὰ μιὰ δύναμη. Κι' ἡ δύναμη αὐτὴ εἶνε ὁ Θεός. Εἶχε δίκην ὁ δάσκαλός του, σκεπτότανε ὁ Λάκης, καὶ μηχανικὰ χωρὶς νὰ τὸ νοιώθῃ ἔσκυψε κι' αὐτὸς τὴν ὥρα ποῦ περνοῦσαν τὰ Ἁγία καὶ σταυροκοπήθηκε. Μέσα του ἄλλη μιὰ λειτουργία πειὸ ἀνώτερη πολὺ πειὸ ἱερή. Εἶχε ἀπορροφηθῆ ἀπ' τὴ δύναμι τῆς θεοσεύας, κι' εἶχε ἀνυψωθῆ σὲ ἄλλους τόπους αὐτοῦ, μὰ σκοτεινοῦς καὶ ἄγνωστοῦς! Τὰ λόγια τοῦ δασκάλου του τὸν εἶχαν κᾶν διφορετικὸ πειὰ ἄνθρωπο. Πρῶτη φορὰ στὴν ἐκκλησιὰ κάθησε ὡς τὸ τέλος χωρὶς νὰ βγάλῃ τσιμουδιά, χωρὶς νὰ γελάσῃ μὲ κονένα του φίλο, χωρὶς νὰ ἀλλάξῃ δυὸ τοφίς φορές τόπο καὶ στασίδι. Ἐνα; χαλασμός εἶχε γίνῃ μέσα του.

Γ.

(ἔχει συνέχεια)

ΠΩΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ

Γιὰ τοῦ λόγους ἔνεκα τῶν ὁποίων γίνονται οἱ ἀναρχοὶ ἔχουν δημοσιευθῆ ὀλόκληρες βιβλιοθηκὲς. Ἐχουν ἀσχοληθῆ ἔ τὸν ἀναρχισμό ὅλοι οἱ κοινωνιολόγοι καὶ συμφωνοῦν ὅλα εἰς τὸ ὅτι ὁ ἀναρχισμός εἶν' ἓνα εἶδος τρέλας.

Κατὰ τὴν γνώμην μου νομίζω ὅτι τὸ ζήτημα εἶνε πολὺ ἀπλούστερο, νομίζω δηλαδὴ πῶς οἱ ἄνθρωποι γίνονται ἀναρχοὶ μόνο ἀπὸ πείνα καὶ ἀπὸ τίποτε ἄλλο. Τὴ γνώμη αὐτὴ τὴν ἔχω σχηματίσει ἀπὸ τὴν μικρὴ πείρα ποῦ μοῦδωσε τὸ ἀκόλουθο περιστατικὸ τοῦ βίου μου.

Κάποτε εἶχα βρεθῆ σὲ μιὰ μικρὴ Εὐρωπαϊκὴ πόλι, ὅπου εἶχα λησμονήσει νὰ πάρω μαζί μου καὶ τὸ πορτοφόλλι μου. Χρήματα ἐλογάριαζα ὅτι θὰ ἐλάμβανα μόνο μετὰ 10—15 ἡμέρες. Ἐ-

ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ἀνεμοκύνκλωτα στοιχειὰ
κοπαδιαστὰ ποῦ πᾶτε
καὶ στ' ἄγρια ἐλάτια μ' ἀστοχιά
τὰ στήθια σας ξεσκᾶτε.

Ἀνεμικά, κι' ἀερικά
μὲ τὰ τραγήσια πόδια
καὶ μέτωπα θεοτικά,
ποῦ μουγκαλάτε ὡς βῶδια,

ἀράπης κάπου σκιαχτερὸς
στὴ βραδυνὴ τὴν πάχνη
σὰ σπρώχνει σας δεμένα ἔμπρὸς
μὲ μιὰ κλωστή ἀπ' ἀράχνη·

μοιάζουμε ἀδέλφια, ἐσεῖς κ' ἐγὼ
στὴ φύση καὶ στὴ μοῖρα,
ἀνθρώπινη ζωὴ τρυγῶ,
κι' ἂν ξωτικά ἔχω κλήρα!

Στοὺς κύκλους της, ὅπου διαβῶ
καὶ πάγω, σιδερένια,
μ' ἓνα της γνέψιμο βουβὸ
ξαναγυρνᾷ με ἢ Ἐννοια..

191...

Ἄγγελος Σημηριώτης

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Μὲ μελέτην ἀκούραστη
μ' ἀκατάπαυστη σκέψη
λὲς κι' ἐμπόρεσε ἀπόμακρα
τὸ λεῖο φῶς ν' ἀγναντέψη...

Μ. Σιγοῦρος

Κεῖτονται στοῦ σοφοῦ τ' ἀργαστήρι, κοίτωνται τὰ βιβλία σκορπισμένα. . . .

Σκέψη, ἀγῶνες, μίση, πάθη, αἰσθήματα, εἰρωνίες, σαρκασμοί, ὅλα ἀνακατωμένα, ὅλα μαζύ.

Καὶ πασπατεύει ὁ γέρος ὁ ἀσπρομάλλης, καὶ πασπατεύει τὰ βιβλία του, σὰν ὁ φιλάργυρος τὸ χρυσάφι. Λὲς κ' αὐτὰ εἶν' ἡ ψυχὴ του, λὲς καὶ τὸν μεθάει ἢ μυρωδιά τους· καὶ στροβιλίζεται ἢ σκέψη του μὲς τις σελίδες καὶ πλαταίν' ἢ σοφία του.

. . . . Ἄ οἱ σκέψεις οἱ ἀνθρώπινες οἱ προδότρες οἱ πλάνες! Ἄ οἱ σκέψεις οἱ ἠλίθιες!

. . . . Θέλουν ὦ φύση ν' σ' ἐκφυλίσουνε, θέλουν ὦ πνεῦμα νὰ σ' ὑποτάξουνε!

Κεῖτωνται στοῦ σοφοῦ τ' ἀργαστήρι, κείτωνται τὰ βιβλία σκορπισμένα. . . .

Σκέψη, ἀγῶνες, μίση, πάθη, αἰσθήματα, εἰρωνίες, σαρκασμοί, ὅλα ἀνακατωμένα, ὅλα μαζύ.

Τί λέν τὰ βιβλία ; Τί λέν οἱ σοφοί ;...

Ὁ ποιητής :

— Σὲ θέλω, κόσμε, ὄνειρό μου !

Ὁ πεζός :

— Σὲ θέλω κόσμε, ἰδανικό μου !

Ὁ Ἐπιστήμονας :

— Σὲ θέλω κόσμε, ἐπιστήμη !

Ὁ Μαθηματικός :

— Σὲ θέλω ὑπολογισμό, κόσμε, σὲ . θέλω ἀριθμό !

Ἔ... ἢ σκέψη δλάκαιρη, ἢ σκέψη ἢ ἀνθρώπινη, ἢ σοφία, τὸ πνεῦμα !...

Τί λέν τὰ βιβλία ; Τί λέν οἱ σοφοί ;...

*

*

Ἀνασηκώνεται ὁ γέρος ὁ ἀσπρομάλλης, βάζει τὸ χέρι του στὸ μέτωπό του

Εἶ εἰσαλισμένος. Τ' αὐτιά του βουίζουν.

Σηκώνεται. Ἀνοίγει τὸ παράθυρο . . .

Ἄ!... Δὲς !

Δὲς τὴ φύση !... Τί λαμπρὴ ποῦ εἶ εἰ ἡ φύση !... Ὁ Γήλιος !... Τὰ δένδρα !... .

Τὰ λούλουδα !... Ἡ χλόη !... Τὰ πουλάκια !... Ἄκου πῶς κελαδοῦνε τὰ πουλάκια !...

Ἄ !... Δύο ἐρωτεμένοι !... .

Τ' εἶν' ὁ ἔρωτας ;... .

Τί λέν τὰ βιβλία ;... .

Ὁὔ !... Τὰ βιβλία !... .

— Ἔ φύση !... Ἔ φύση !... Πόσο μεγάλο βιβλίο εἶσαι ὦ φύση !

Μυτιλήνη 7)4)19.

ΜΑΡΗΣ ΑΥΡΗΛΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΩΓΜΟ

Ο ΛΑΚΗΣ

I

Στὴν ἐκκλησιὰ

Ἦταν ἡ 21 τοῦ Μαῖου, ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου. Στὴν Ἀνατολή, καὶ στὸ ἑσωτερικὸ τῆς Ἀσίας δόθηκε ἡ διαταγὴ ν' ἀρχίσῃ ἀπ' αὐτὴ τὴ μέρα τὸ λεπίδι καὶ τὸ διώξιμο. Οἱ Τοῦρκοι, οἱ χιτῆδες καὶ οἱ καϊμακάμηδες εἶχαν λάβῃ ἀπὸ καιρὸ κάτι γράμματα σφραγισμένα. Μὴν τ' ἀνοίξῃ, τοὺς διάταξεν ὁ Βεζύρης, πρὶν νὰ ἔρθῃ ἡ ὀρισμένη μέρα. Κι' οἱ Τοῦρκοι, μὲ περιέργεια περίμεναν τὴ φοβερὴ γιὰ τοὺς ῥωμιοὺς μέρα, ν' ἀνοίξουν τὰ κλειστὰ φιομάνια καὶ ν' ἰδοῦν τι γράφει ἢ διαταγὴ τοῦ Βεζύρη καὶ ἀρχοντῶν. Φοβό τουςαν κι' ὅλας νὰ τὰ ξεσφραγίσουν νωρίτερα. Τὸ λιγώτερο ποῦ τοὺς φοβέρησαν ἦταν τὸ ῥέμασμα. . . .

Ἡ καμπάνες τῶν ἐκκλησιῶν χτυποῦσαν τὸ πρᾶτ' ὅλες καὶ ξύπνησαν τὸ Λάκη.

Λυπητὸ ῥο προμήνυμα ἦταν ὁ ἀχὸς τους. «Ἐλάτε Χριστιανοὶ στὶς ἐκκλησιὰς νὰ προσκυνῆστε γιὰ τελευταία φορὰ. Ἐλάτε καὶ γοαῖστε μπρὸς στὴ Παναγιά καὶ προσευχηθῆτε. Αὐριο τὰ σπήτια σας θὰ τὰ κάψουν, θὰ σᾶς δώσουν ἀπὸ τὸ χωριό, θὰ σᾶς σφάξουν, ἂν μποροῦν. Ἐλάτε Χριστιανοὶ, ξεφωνοῦσιν λυπηρὰ ἢ καμπάνες, ἐλάτε στὶς ἐκκλησιὰς καὶ προσκυνῆστε τὸν Ἄμιο. Ποιὸς ξέρει ἂν καὶ μεῖς θὰ σταθῶμε ἐδῶ ποῦ κρεμόμαστε πολὺ καιρό!! Ποιὸς ξέρει ποιά χέρια θὰ μᾶς ξεκρεμάσουν γιὰ νὰ μᾶς λυώσουν

φής μου πού θα ρεῖς πὼς ἦταν ἀφηρημένη ἀπὸ τότε πού ἔχασε τὴν ἄλλη, σὰν τὸ κοττόπουλο πού χάνει τὴν κλωσσά του, καὶ ξοπίσω μας οἱ νεόνυμφοι ἔμεναν πάντα πίσω, τόσο πού μ' ἔκαναν νὰ συχνουργίζω τὸ κεφάλι μου καὶ νὰ τοὺς βλέπω.

Τὸ βαπόρι σφύριζε. Ἀνεβήκαμε ὅλοι καὶ τὸ σκάφος ἀφοῦ ἔσυρε τὴν ἄγκυρα ἀπομακρύνθηκε πάλαι στὴν ἡσυχη θάλασσα πού ἔμοιζε μὲ πράσινο μαρμαρένιο τραπέζι. Βλέπαμε τ' ἀκρογιαλῖα νὰ φεύγουν ἀπ' ἐμπρὸς μας, εὐτυχισμένοι καὶ ὑπερήφανοι ὅπως ὅλοι πού σπάνια ζαξιδεύουν.

Ὁ πατέρας μου τέντωσε τὴ γαστέρα του κάτω ἀπ' τὴ ρεδιγκότα του, πού κείνο τὸ πρωὶ ἀκιβῶς εἶχαν καθαρῖση μὲ προσοχὴ ἀπ' ὅλους τοὺς λεκέδες καὶ ἔεχυνε γύρω του ἐκείνη τὴ μυρωδιὰ τῆς βενζίνης πού τὸν ξεχώριζε τὶς Κυριακὲς.

Ἐάφνω παρετήρησε δύο κομποφορεμένες κυρίες πού δύο κύριοι τοὺς προσέφεραν στρεΐδια. Ἐνας γέρος ναύτης κουρελιάρης ἀνοιγε μὲ τὴν ἄκρη τοῦ μαχαιριοῦ τὰ στρεΐδια καὶ τὰ ἔδινε στοὺς κυρίους γιὰ νὰ τὰ προσφέρουν στὶς κυρίες. Ἐκεῖνες ἔτρωγαν μ' ἓνα λεπτὸ τρόπο κρατώντας τ' ὄστρακο πάνω σ' ἓνα ἀραχνουφάντο μαντηλάκι καὶ ἔφερναν πρὸς τὰ ἐμπρὸς τὸ στόμα γιὰ νὰ μὴ λερώσουν τὰ φορέματά τους. Ὑστερα ἔπιναν τὸ θαλασσινὸ νερὸ μὲ μιὰ μικρὴ γρήγορη κίνηση καὶ ἔρριχναν τὰ ὄστρακα στὴ θάλασσα.

Ὁ πατέρας μου δίχως ἄλλο καταμαγεύτηκε ἀπ' αὐτὴ τὴν εὐγενικὰ πράξη νὰ τρώγῃ κανεὶς στρεΐδια πάνω σ' ἓνα βαπόρι πού ταξιδεύει. Τὸ βρῆκε ἀριστοκρατικὸ, λεπτό, ἔξοχο καὶ ἐπλησίασε τὴ μητέρα καὶ τὶς ἀδελφές μου ρωτώντας :

— Θέλετε νὰ σᾶς προσφέρω μερικὰ στρεΐδια ;

Ἡ μητέρα μου δίσταζε γιὰτὶ συλλογιζόντανε τὸ ἔξοδο· οἱ ἀδελφάδες μου ὅμως δέχθηκαν πρόθυμοι.

Ἡ μητέρα μου μὲ θυμωμένο ὕφος τοῦ λέγει.

Φοβοῦμαι μὴ μοῦ πειράξουν τὸ στομάχι. Πρὸσφερε στὰ παιδιά, ὄχι ὅπως πολλὰ μὴ τυχὸν καὶ ἀρρωστήσουν. Ἐπειτα γύρωσε σ' ἐμένα καὶ πρόσθεσε.

— Ὅσο γιὰ τὸν Ἰωσήφ δὲν ἔχει ἀνάγκη. τ' ἀγόρια δὲν πρέπει νὰ κακοσυνειθίζουν.

Ἐγὼ ἤμουν κοντὰ στὴ μητέρα καὶ ἔβρισκα ἄδικη αὐτὴ τὴ διατήρηση. Παρακολουθοῦσα μὲ τὸ μάτι τὸν πατέρα μου πού ὠδηγοῦσε πομπωδῶς τὶς δύο του θυγατέρες καὶ τὸ γαμπρὸ του στὸν κουρελιασμένο γέρο ναύτη. Οἱ δύο κυρίες εἶχαν φύγει ἀπ' ἐκεῖ πρὶν ἀπὸ λίγο καὶ ὁ πατέρας μου ἔδειχνε στὶς ἀδελφές μου, πὼς ἔπρεπε νὰ πιάνουν τὰ στρεΐδια γιὰ νὰ φάγουν χωρὶς ν' ἀφίνουν νὰ τρέξῃ τὸ νερὸ.

Θέλησε μάλιστα νὰ δώσῃ τὸ παράδειγμα καὶ κατεβρόχθησε ἓνα στρεΐδι. Προσπαθώντας νὰ μιμηθῇ τὶς δύο κυρίες κένωσε μὲ μιᾶς ὅλο τὸ ὑγρὸ πάνω στὴ ρεδιγκότα του καὶ ἀκουσὶ τὴ μητέρα μου νὰ μουμουρίζῃ.

ΜΙΚΡΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

κ. Να—Πα. Δυστυχῶς μᾶς ἦρτε ὅταν πῆ ἡ ὕλη εἶχε ὀρισθῆ. Ἦλ δημοσιευθῆ στὸ ἐρχόμενο. Σᾶ, εὐχαριστοῦμε.

κ. Τεῦθιαν. Ἀκατάλληλο.

κ. Μ. Πελ. Ἀκατάλληλο.

κ. Κ. Π. Τὸ ρομαντικὸ δυστυχῶς, δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευθῆ.

κ. Γεώρ. Χ' Βισ. Σᾶ; εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια.

ΣΑΛΙΑ-ΜΠΑΛΙΑ

1) Προεδρομανία

Πρόεδροι ἴδῶ, πρόεδροι ἐκεῖ, πρόεδροι πέρα πέρα
Πρόεδροι ξεφουρνίζονται τὴ νύχτα καὶ τὴ μέρα
Ἀρωστήστε ὁ τόπος μας μὲ προεδρομανία
Γι' αὐτὸ μᾶς ἐτοιμάζουνε ἓνα ζουρλομανδύα.

2) Σ' ἓνα καλόγηρο

Πῶς τῆς θυρεῖς ἀκίνητος ; Πού τρέχ' ὁ λογισμὸς σου ;
Γιὰτὶ σουφρώνεις γέροντα συχνὰ τὸ μέτωπό σου

Ὅταν περνᾷ καμμιά
γιὰ ξένη γιὰ Μυτιληνιά ;

3) Στὴ γνωστὴ Τριανδρεία

Μέσα στοῦ Βόμβρα τὸ ρόκι
πνιγοῦστε καὶ οἱ τρεῖς σας
Μὲ τὸ ὑποφινόμενο
περνᾶτε τὴ ζωὴ σας
Δύο χονδροὶ καὶ ἓνας λιγνὸς
σωστὸ γηροκομεῖο
καὶ μέλλοντες ὑπότροφοι
γιὰ τὸ φρενοκομεῖο !

4) Σὲ μιὰ βαρβάτη

Σουλτάνα στὴ κορμοστασιά
Σουλτάνα στὸ καμάρι
Γιὰτὶ δὲν βρίσκεται κανεὶς
Βαρβάτος νὰ σὲ πάρῃ

5) Σ' τὸν Φασουλιώτη

Ὁ Σατανᾶς καὶ ὁ πείρασμος
καὶ ὅλοι οἱ διαβόλοι
ρεκομαντὲ σὲ στείλανε
σὲ τούτη ἐδῶ τὴν πόλι ; ;

Φασουλιώτης

Ο ΓΝΩΣΤΟΣ ποιητὴς καὶ διευθυντὴς τοῦ μοναδικοῦ μας σατυρικοῦ περιοδικοῦ «Ρωμιὸς» κ. Γ. Σουρῆς ἔστειλε στὸν κ. Βενιζέλο γιὰ τὴν κατάληψη τῆς Σμύρνης τὸ παρακάτω συγχαρητήριο τηλεγράφημα.

Χρυσόφτερωτοι πετοῦνε τόσοι πόθοι τόσοων θούλλων
Καὶ φωνάζει κόσμος σκλάβος Μεγαλόστοιμε Προφήτη
Φχίνεται πῶ; εἶσαι κάποιος τῶν Ἰδχίων τῶν δακτύλων
Πού μεγάλωσαν τὸν Δία στὶς κορφές τοῦ ψηλορείτη.

Γ. ΣΟΥΡΗΣ

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

Σήμερα στὴ «Σαπφῶ» «Ὁ ἔσως μου δὲν πεθαίνει» μὲ τὴν Λύδα Μπορέλλι.

Καὶ στὸν «Ἀλκαῖο» «Ἡ ΓΟΗΤΕΙΑ» μὲ πρωταγωνίστρια τὴν Μπερτίνη.

ΘΕΑΤΡΑ

Ἄλκαῖος. Τὴν Τρίτη «Τὸ πανόραμα», μὲ 25 πεταχτὰ τραγουδάκια.

κεινα που είχα, μούφθαναν δια να μην πεθάνω από την πείνα το πολύ σε μια εβδομάδα. Έτρωγα λοιπόν μόνο κάθε δυο μέρες, μια φορά την ημέρα.

Βλέπετε ότι ώρισμένες ημέρες πείνας καθ' εβδομάδα, ήσαν γνωστές προ πολλού, και δεν τις έχουν ανακαλύψει τώρα με τον πόλεμο οι Γερμανοί.

Προτιμούσα να τρώω το βράδυ, γιατί μένουν από το μεσημέρι φαγητά και δίνουν μεγαλύτερες μερίδες.

Επλησίαζε και η πρώτη του μηνός, πρέπει δε να ξέρετε, όσοι δεν το ξέρετε, ότι στην Ευρώπη κανείς δεν διχεται πληρωμές με λόγια και υποσχέσεις, επομένως και η σπιτονοικοκυρές δεν είε πονόψυχες, όπως η δικές μας. Αν δεν πληρώσης το νοίκι σου ακριβώς την πρωτομηνιά, σε πετούν σαν ψωρόσκυλο στους δρόμους.

Η σπιτονοικοκυρά μου καταλάβαινε τη θέση μου και με παρακλουθούσε με ανησυχία. Πλήν του φόβου ότι δεν θα την πληρώσω, πιθανόν να είχε και τον φόβο μήπως μ' εύρουνε κανένα πρωί κρεμασμένο από το νταβάνι.

Όλ' αυτά με όλη την καρτερία που με διακρίνει, μου είχαν πλημμυρίσει την ψυχή από πίκρα και μεχαγχολία.

Ένα βράδυ περνούσα έξω από ένα μεγάλο και ηλεκτροφώτιστο ξενοδοχείο. Από τ' ανοιχτά παράθυρα διέκρινα τραπέζια πλουσιοπάροχα στρωμένα, κυρίες, κυρίους, λούσα, πλούτη. Ακουσα τους χτύπους των πιατων, τα γέλια των πλουσίων και τις πιστολιές των φελών της σampaνίας. Εγώ είχα να φάω είκοσιτέσσερες ώρες, έσυλλογιζόμην δε ότι θα περνούσα άλλες είκοσιτέσσαρες για να ξαναφάω.

Αί, λοιπόν εκείνη τη στιγμή έγεινα ο άγριότερος άναρχικός του Κόσμου, αν μου βρισκόταν δε καμμιά μπόμπα, θα την έπετούσα χωρίς άλλο από έν ανοιχτό παράθυρο. Έθωρούσα εκείνους που έτρωγαν και διασκεδάζαν μέσα ως τους άσπονδοτέρους μου έχθρούς, τους οποίους έπρεπε να έξοντώσω με κάθε τρόπο. Έστειλα με τον νού μου άδελφικό άσπασμό σε όλους τους άναρχικούς κι' έπροσκύνησα στην ψυχή μου ως άγιους εκείνους όλους που είχαν περάσει από την καρμανιόλα.

Τέλος πάντων αισθάνθηκα μέσα μου τόσο άγρο λύσσα κατά των έχθρών εκείνων της Ανθρωπότητας, όπως τους έφантаζόμουν, ώστε φοβήθηκα τον ίδιο τον έαυτό μου, και άπεμακρύνθηκα σιη στιγμή. Όλη τη νύχτα δεν μ' άφησαν να κοιμηθώ η ιδέα πως έχω ίερόν καθήκον να τινάξω σιός άέρα το ξενοδοχείο με τα όλα τέρατα που περ.είχε. Η καλή τους όμως τύχη τους έλυπήθηκε, τους ανθρώπους. Το πρωί χωρίς να έλπίζω, έλαβα χρήματα, και μάλιστα πολλά. Έννοείται ότι άμέσως έλησμόνησα τις άναρχικές μου ιδέες, έγεινα κι' εγώ άριστοκράτης και άπολυταρχικός, το ίδιο δε βράδυ έφαγα τον περιδρομο στο ηλεκτροφώτιστο ξενοδοχείο, κι' έσυλλογιζόμουν ότι δεν έγεννήθηκαν στην Ανθρωπότητα μεγαλύτεροι κακούρκοι από τους άναρχικούς.

Ο Ταγκός

CUY DE MAUPASSANT

Ο ΜΠΑΡΜΠΑΥΓΟΥΣΤΗΣ

(Μετάφραση άπ' το Γαλλικό)

Άγαπημένε μου Φίλιππε σου γράφω να μην άνησυχείς για την υγείά μου γιατί είμαι καλά. Άυριο φεύγω για ένα μακρινό ταξίδι στη Νότια Άμερική. Πιθανόν να περάση πολύς καιρός χωρίς να λάβης ειδήσεις μου. Αν δε σου γράψω μην άνησυχείς. Θα γυρίσω στη Χάβρη μόλις άποχτήσω μια περιουσία. Έλπίζω πως αυτό δε θαργίση και πολύ να γίνη και θα ζήσουμε πάλι μαζί ευτυχισμένοι.....

Έκείνο το γράμμα είχε καταντήση το ευαγγέλιο της οικογένειας. Το διάβαζαν όλη την ώρα, το έδειχναν σ' όλο τον κόσμο.

Έπ' δέκα χρόνια, αλήθεια, ο μάρμπα Άυγουστής δεν έστειλε καμμιά είδηση αν ζή η πέθανε. Η έλπίδα όμως του πατέρα μου μεγάλωνε όσο περνούσε ο καιρός. Κι' η μητέρα μου η καυμένη έλεγε κάποτε:

— Μια να γυρίση ο καλός μας ο Άυγουστής κι' όλα θα σιάξουν.

Και κάθε Κυριακή, άμα έβλεπε να ξεπροβάλλη στον ορίζοντα κανένα άπ' εκείνα τα θεοβάπορα που γέμιζαν τον ουρανό με φειδία από μαύρο καπνό, ο πατέρας μου ξανάλεγε την αίώνια του φράση: «Έ και ναταν μέσα ο Άυγουστής τι ξαφνική χαρά!

Και καρτερούσαν πως θα τον έβλεπαν να χαιρετá με το μαντήλι του και να φωνάζη:

— Φίλιππα! έ Φίλιππα!

Και λογάριαζε χίλια σχέδια για κείνο το γυρισμό που τον είχαν για σίγουρο. Λογάριαζαν μάλιστα με τα χρήματα του θείου ν' αγοράσουν ένα μικρό έξοχικο σπίτι κοντά στο Ίνγκουβίλ. Δεν μπορώ να σάς βεβαιώσω πως ο πατέρας μου δεν ήρτε σε διαπραγματεύσεις γι' αυτό το ζήτημα. — Η μεγαλύτερη άπτις άδερφάδες μου ήταν 28 χρονών Η άλλη 26. Δεν μπορούσαν να παντρευτούν κι' όλοι μας είμαστε πολύ λυπημένοι γι' αυτό.

Τέλος, ένας γαμπρός παρουσιάστηκε για τη δεύτερη. Ένας υπάλληλος φτωχός μόν αλλά τίμιος. Έπίστευα πάντα πως το γράμμα του μπαρμπαυγουστή που του δείξαμε ένα βράδυ έθεσε τέλος σιους δισταγμούς του νέου κι' έκανε την άπόφαση να την πάρη.

Δέχτηκε μ' εύχαρίστηση κι' άποφασίσαμε ύστερ' άπ' το γάμο να κάνουμε όλοι μαζί ένα ταξιδάκι ως τη Γερσέη. Η Γερσέη είναι το όνειρεφότο ταξίδι για τους φτωχούς. Δεν είναι και μακρινά. Περνάς θάλασσα με το βαπόρι και βρίσκεσαι σε ξένο τόπο, στο νησάκι αυτό που άνήκει σιους Άγγλους. Όποτε ένας Γάλλος μ' ένα δυο ώρες ταξίδι μπορεί ναχη μπρός του ένα γειτονικό λαο και να σπουδάση τ' σξιοδάκρυτα ήθη κι' έθιμα του νησιού πουνε σκεπασμένο με τη Βρετανική σημαία όπως λέγουν οι άπλοι άνθρωποι.

Αυτό το ταξίδι της Γερσέης ήταν η καθημερινή φροντίδα μας η μοναδική μας προσδοκία, το όνειρό μας σε κάθε στιγμή.

Τέλος ήρτε η ώρα να φύγουμε. Το βλέπω και θαρρώ πως είναι ακόμα χτές, το βαπόρι που έβαζε άτμό στην προκυμαία της Γραμβίλης.

Ο πατέρας μου άπασχολημένος έβλεπε το μαγκάρισμα των τριών μας δεμάτων. Η μητέρα, άκουμπούσε ανήσυχη στο βραχίονα της άνύπαντρης άδελ-

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΣΤΗΘΗΚΕ πάνω στη λατρευτή πρωτεύουσα τῆς Ἰωνίας ἢ γαλανόλευκη μὲ τὸ σταυρό.

Πάτησαν, πάνω στὰ μαρτυρικά τῆς Μικρασίας χώματα, οἱ ἥρωες καὶ νικηταὶ τοῦ Σκρᾶ καὶ τῆς Δοϊράνης, σκόρπισαν τὴ χαρὰ, καὶ τὴν εὐδαιμονία, τὴν ἀφθαστη, στὰ σκλαβωμέν' ἀδέρφια μας, καὶ τοὺς ἔφεραν μαζί μὲ τοῦ Μάη τὴν ἀνθουστόλουστη καὶ μυρισμένη ἀνατολή, καὶ τὴν ἀνατολὴ τῆς ἐλευθερίας.

Λεφτερωθήκανε οἱ χτεσινοὶ σκλάβοι, ἔσπασαν τὰ μαρτυρικά δεσμὰ τῆς δουλείας των, ἀνέπνευσαν τὴ ζωογόνο αὐρα τῆς ἐλευθερίας

Ἡ λεφτεριά τους ὁμως αὐτὴ δὲν ἦταν δυστυχῶς ἀναίμακτη. Σαράντα Συρνοὶ καὶ δύο Ἕλληνες στοατιῶτες. εὐζῶνες ἐπότισαν μὲ τὸ τίμιό τους αἷμα τὴν ἀπελευθερωθεῖσα γῆ.

Οἱ ἀπαίσιοι Τοῦρκοι ἔδειξαν καὶ πάλι τὰ αἰμοβόρα τους ἔνστικτα

Ἡ Ἕλληνικὴ σημαία κυματίζει στὴν Ἕλληνικὴ Σμύρνη! . . .

Ζήτω ὁ Ἕλληνικὸς Στρατός!

—Τὸ περιοδικὸ «Γράμματα» τῆς Ἀλεξάνδρειας, ἐτύπωσε ἓνα κομψὸ βιβλιαράκι πὺ ἐπιγράφεται «Ἡ Φιλία».

Εἶνε γραμμένο ἀπ' τὸν κ. Κρενδιρόπουλο ὁ ὁποῖος ἐμφανίζεται μ' ἓνα ἀξινάγνωστο ἔργο πὺ τὸ διακρίνει μεγάλη παρατηρητικότης, βαθειὰ σκέψι καὶ ἀρκετὴ πείρα τοῦ κόσμου.

Ὁ συγγραφέας μέσα στίς 19 σελίδες τοῦ ἔργου του πραγματεύεται τὸ ζήτημα:

«Εἶνε δυνατὴ ἢ καθαρὰ καὶ ἀδολὴ φιλία μεταξὺ δύο ἀτόμων διαφορετικοῦ φύλου;»

Ἐξετάζει τὸ ζήτημα μὲ πολλοὺς τρόπους, πέρνοντας διάφορες γνώμες σοφῶν παραθέτοντας ἔθιμα, ἐρευνῶντας τὰ ἦθη τῶν διαφόρων ἐθνῶν κ. τ. λ.

Τὸ συμπέρασμα τῆς ἀξιόλογης αὐτῆς μελέτης εἶνε ὅτι μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ φιλία μεταξὺ ἐνὸς ἀντρα καὶ μιᾶς γυναῖκας, χρειάζονται ὁμως μερικοὶ ἀπαραίτητοι ὅροι πὺ νὰ σπάνιοι σ' ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνας καὶ γενικὰ στοὺς μεσημβρινοὺς λαοὺς.

Στὸ σημερινὸ φύλλο τοῦ «Φάρου» περνᾶμε δυὸ ἀρκετὰ ἐνδιαφέροντα ἀποσπάσματα ἀπ' αὐτὸ τὸ βιβλίον.

— ΣΤΟ προπερασμένο φιλολογικὸ

Σαββατόβραδο τοῦ Φιλοτεχν. Ὁμίλου ὁ Ἐφορος τῶν Ἀρχαιοτήτων κ. Δ. Εὐαγγελίδης ἔκανε μπρὸς σὲ ἐκλεκτὸ ἀκροτήριο μιὰ «Ὁμιλία μ'εὐρύτερη σημασία» ὅπως ἐχαρακτήρησε ὁ ἴδιος τὴ διάλεξή του γιὰ τὴ γένεση καὶ τὴν αἰσθητικὴ τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ ναοῦ καὶ κυρίως τοῦ Δωρικοῦ ρυθμοῦ, ἀπ' τὴ Μυκηναϊκὴ ἐποχὴ ὡς τὸν καιρὸ πὺ χτίσθηκαν τ' ἀριστουργήματα τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης.

Ὁ κ. Εὐαγγελίδης ἀνέπτυξε μὲ μεγάλη τέχνη τὸ ζήτημα καὶ σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς ὁμιλίας του κρατοῦσε κρεμασμένο ἀπ' τὰ χεῖλη του τὸ ἀκροατήριον πὺ σὺ τὸ τέλος τὸν κατεχειροκρότησε γιὰ τὴ ὁμορφίαν, πρωτότυπὴ καὶ διδαχτικὴ αὐτῆς διάλεξη.

Τὸ ἄλλο Σάββατο τὴν 11 τρέχοντος συνεχίζοντας τὴν ἀνάπτυξη τοῦ θέματός του μίλησε καὶ γιὰ ἄλλους ρυθμοὺς τοῦ Ἑλλ. ναοῦ, πάντα μὲ τὴν ἴδια τέχνη καὶ ἐπιτυχία.

ΕΥΧΗΣ ΕΡΓΟΝ δὲ ἦτο ἂν συχνὰ ἀκούσαμε διαλέξεις παρόμοιες μὲ κείνη τοῦ ἐκλεκτοῦ μας καθηγητῆ καὶ λογογράφου κ. Ἀγγελου Σημηριώτη.

Ἡ αἴθουσα τοῦ κινηματογράφου Σατφὸ τὴν περασμένη Κυριακὴ εἶχε μεταβληθῆ σὲ ὄρειότατο καὶ μεγαλοπρεπὴ ναὸ, ὅπου οἱ πιστοὶ ἤκουσαν εὐλαβικὰ τὰ ὄραϊ καὶ λόγια τῶ κ. Σημηριώτη.

Καὶ τὰ λόγια αὐτὰ ἦσαν ὁ χαιρετισμὸς τῆς Σμύρνης πρὸς τὴν Λέσβο. Ἦσαν ὁ ἀσπασμὸς ἀδελφῆς πρὸς ἀδελφὴν.

Ἄλλὰ δὲν ἦσαν μόνον ὁ χαιρετισμὸς τῆς ἐλευθερῆς Ἰωνικῆς πρωτεύουσας, ἦσαν μιὰ διδασκαλία ἠθικῆς, ἀγάπης, συναδέλφωσης, διδασκαλία Χριστιανικὴ τὴν ὁποῖαν ὁ ἀγνὸς Ἕλληνας πὺ τὰ πάντα λησμονεῖ, νοιώθει βαθειὰ μέσα του.

Τὸ τέλος τῆς διαλέξεως τοῦ κ. Σημηριώτου ἦτο ἓνα ποίημα ἀγάπης.

ΑΠΟ ΤΟ σημερινὸ μας φύλλο ἀ χίζουμε ἓνα ὄρειότατο ἐπ' καιρὸ διήγημα Μυτιληνοῦ ἐπιστήμονα τοῦ ὁποῦ ὅλη ἡ ὑπόθεσι πλέκται γύρω σὺ μαρτυρικὸ τῶν ἀδελφῶν μας διωγμὸ καὶ τὴν ἐλοποιία τοῦ μετόπου.

Στὸ προσεχὲς φύλλο ἐφιστοῦμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγ. ωστῶν μας στὴ συγκινητικὴ περ γραφὴ τοῦ διωγμοῦ τοῦ 1914.

Ὁ «ΦΑΡΟΣ» εἶνε ὑπερήφανος γιὰ τὴν ἀπόκτηση τοῦ ὄρειου αὐτοῦ διηγήματος.

Ξαναγύρσε ἀπ' τὴν Ἀθῆνα καὶ ἄρχισε πάλι τὰς ἐργασίας τῆς ἡ γνωστῆς μοδίστα Κυρίε Μορίκα Στεφανέλλη.